

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціалізація 035.01 Українська мови та літератури

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” 09. 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Зарубіжна література
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент Мартинець Алла Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	alla.martynec@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно рішення кафедри

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальний курс висвітлює історію західноєвропейського літературного процесу періоду XVI-XVIII століття, представляючи літературу Відродження, бароко, класицизму раннього просвітництва та сентименталізму. Курс синтезує різні аспекти світогляду людства зазначених хронологічними рамками, серед яких релігійний, філософський, естетичний, і дає можливість познайомитися з образним мисленням, міфологічними уявленнями, християнською мораллю, поняттям про державне служіння митців. Представлені у курсі літературні напрямки представлені посередництвом знайомства із найвідомішими постатями письменників, їхньої взаємодії, найвідомішими творами

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є знайомство студентів з особливостями і закономірностями розвитку західно-європейської літератури XIV-XVIII ст.; процесом формування та становлення літератури XIV-XVIII ст. та кращими творами письменників окресленого періоду;

Основні цілі вивчення дисципліни полягають у розгляді найпопулярніших жанрів та проблематиці літератури; виокремленні найяскравіших етапів становлення зарубіжної літератури; простежити основних зрушень літературі XIV-XVIII ст., аналізі впливу світового красного слова на українську літературу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності, які формуються курсом у здобувачів освіти: . здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури. Здатність вільно оперувати літературознавчою термінологією. Здатність здійснювати літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати, яких повинні досягти здобувачі освіти: Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації. Ефективно

працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. Аналізувати й інтерпретувати твори зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі. Здійснювати літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 годин
Семінарські заняття	18 годин
Самостійна робота	60 годин

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс(рік навчання)	Нормативний/вибірковий
VI	014 Середня освіта	III	Вибірковий

Тема	Кількість годин		
	Лекція	Сем.заняття	Сам.робота
XIV століття як культурно-історична епоха : (Хронологічні межі доби відродження. Ренесансний гуманізм. Поняття про Реформацію. Вплив Реформації на духовне життя епохи Відродження).	2		2
Італійська література: (Періодизація італійської літератури доби Відродження. Виникнення ренесансної лицарської поеми. Життя і творчість Ф. Петрарки. Новаторські засоби творчості поета. Життя і творчість Бокаччо. Рання і зріла творчість «Декамерон». Класифікація новел. Функція обрамлення).	1	2	6
Англійська література: (Життя і творчість В. Шекспіра. Періодизація творчості. Образи Друга і Смаглявої дами. Жанрова своєрідність і сюжетні джерела п'єс. Трагічний конфлікт у трагедіях. Місце Шекспіра у світовій драматургії та доля його спадку в культурі Нового часу).	1	2	6
Іспанська література : (Зв'язки іспанського гуманізму з католицькою традицією. Життя і творчість Сервантеса. Сюжет і композиція «Дон Кіхота». Дон Кіхот як «мудрець» і «божевільний». Фольклорно-міфологічне походження та функції Санчо Панси. Доля «До Кіхота» у культурі Нового часу).		2	4

Французька література: (Відродження у Франції. Творчість Франсуа Війона. Роман Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель»).			4
XVII століття як культурно-історична епоха : (Літературні напрями. Течії. Жанри. Поняття про літературу бароко. Особливості поетики та естетики бароко. Поняття про класицизм. Особливості поетики та естетики класицизму).	2		2
Іспанська література XVII століття : (Періодизація іспанської літератури XVII століття Поезія бароко. Проза бароко. Творчість Педро Кальдерона. Проблема честі у п'єсі Саламейський алькальд". Філософсько-алегорична драма „Життя – це сон”. Рецепція творчості Кальдерона на Україні).		2	4
Англійська література XVII ст. : (Провідні напрями та жанри. Поети метафізики у контексті європейського бароко. Парадокси Джона Донна. Творчість Мільтона як вершинне явище англійської літератури XVII ст. Художнє новаторство і традиції поеми „Втрачений рай”. Тираноборчі мотиви у поемі „Самсон-борець”).	2		4
Німецька літератури XVII століття : (Німецьке поетичне відродження. Проза Г. Гріммельсгаузена в контексті розвою європейського роману XVI-XVII століття).	1		4
Культурно-історична епоха класицизму : Поняття про класицизм. Особливості поетики та естетики французького класицизму. Мистецтво поезії” Н.Буало – програмний твір французького класицизму.	1		2
Французька література XVII століття : (Трагікомедія П'єра Корнеля „Сід” як класицистичний твір. Полеміка навколо „Сіда”. „Андромаха” Жана Расіна на новому етапі розвитку класицизму у Франції. Періодизація творчого шляху Мольєра. Традиції й новаторства французького комедіографа. П'єса „Тартюф” як „висока комедія”. Аналіз п'єси „Міщанин-шляхтич”. Мольєр та Україна. Французькі класицисти та Український театр.		4	2
Епоха просвітництва : (Літературні напрями, жанри. Естетика й поетика епохи Просвітництва. Поняття про сентименталізм. Основні представники просвітницького реалізму та сентименталізму в європейських національних літературах XVIII століття. Напрямок „рококо”.	1		2
Англійська література періоду просвітницького класицизму Творчість Данієля Дефо. Роман Д.Дефо „Робінзон Крузо”. Робінзонада у світовій літературі. Творчість Джонотана Свіфта. Діяльність письменника як памфлетиста. Роману „Мандри Гул лівера”. Новаторство Філдінга-романіста. Роман Філдінга „Історія Тома Джонса, Знайди”. Творчість Р.Шерідана, Л.Стерна. Особливості	1	2	6

Е.Юнга, Т.Грейя, В.Блейка. Творчість Роберта Бернса.			
Німецька література XVIII століття Періодизація розвитку літератури ХУІІІ ст. Поняття „веймарського класицизму”, „штюрмерства”. Лессінг як критик та теоретик драми. Трагедія „Емілія Галотті”. Творчий шлях Шиллера. Шиллер як учасник руху „Буря і натиск”. П’єса «Розбійники». Проблема суспільної нерівності у драмі „Підступність і кохання”. Періодизація творчості Гете. Гете як представник напряму „веймарський класицизм”. Поетичне новаторство письменника. Сентиментальний характер роману „Страждання молодого Вертера”. Трагедія „Фауст”. Всесвітньо-історичне значення ”Фауста” Гете).		2	6
Французька література XVIII століття : (Особливості жанру філософської повісті та їх художній вияв у творі Вольтера „Кандід”. Філософія оптимізму та песимізму на прикладі образів Пан глоса та Мартина. Ідея творчої праці у повісті „Простак”. Діяльність енциклопедистів. Втілення у романі „Черниця” філософсько-естетичних поглядів Дідро. Погляди Бомарше. Бомарше – автор трилогії про Фігаро. П’єса „Шалений день, або одруження Фігаро”).		2	6
УСЬОГО:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання проводиться за стобальною системою, з якої 50 балів студент збирає протягом семестру, а 50 балів відводиться на іспит відповідно ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Загальні 100 балів включають: 30 балів за практичні заняття, 10 балів контрольна робота, 10 балів самостійна робота, 50 балів іспит
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне і емпірично верифіковане висвітлення питання пропонованого для письмової роботи.
Семінарські заняття	Відповідь оцінюється у площині п’ятибальної системи. Максимальна кількість 30 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих форм навчальної роботи, які підлягають поточному та контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів допуску до іспиту складає не менше 25 балів відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних

	завдань).
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – іспит. Форма задачі – комбінована. Здобувачеві пропонується екзаменаційний білет із трьох завдань – двох теоретичних (30 балів) і одного практичного (20 балів).

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положень: [1 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf) і [2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc)

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Здобувачі освіти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, підняти бал, отриманий на занятті, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком регламентується [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Здобувачі освіти самостійно опрацюють матеріал, виконують, згідно прописаного графіку завдання індивідуального плану, за потреби отримують консультацію від викладача у консультаційні години.

Неформальна освіта. Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#)

Повторне вивчення дисципліни. Здобувач освіти, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

- 1 Антологія іспанської літератури доби бароко. Вікно в світ. 2000. № 3. С. 83-159.
- 2 Басюк Ж. Боротьба добра і зла – рушійна сила розвитку світу. (За трагедією Гете «Фауст»). Тижневик «ЗЛ». 2004. № 46. С. 9-11
- 3 Борецький М. Мігель де Сервантес Сааведра. Тема. 2002. № 3. С. 51-72.

- 4 Борецький М. Дон Педро Кальдерон де ла Барка. Віхи життя і творчості (1600–1681). Тижневик «ЗЛ». 2000. № 9. С. 5-7, 10.
- 5 Борецький М.І. Класицизм і його різновиди. Всесвіт. літ. в серед. навч. закладах України. 1998. № 12. С. 46-47.
- 6 Борецький М. І. Сентименталізм. Романтизм (матеріали до вивчення теоретичних тем). Всесвітня література. 1999. № 10. С. 55-59.
- 7 Брандис Є. Нащадки Робінзона Крузо. Про Робінзонаду світу. Всесвіт. 1970. № 7. С. 157-160.
- 8 Гвоздьов А. Іспанська література XVI–XVII ст. Всесвітня література та культура. 2004. № 12. С. 7-10.
- 9 Гречанюк С. Свіфт: Ерозія утопії чи віра в людину? Гречанюк С. Вічні книги. Київ, 1988. С. 193-223.
- 10 Данченко І. Трагічна іронія людської долі. До аналізу ідейно-естетичних засад філософської драми «Життя – це сон» П. Джон Донн: портрет на фоні епохи. Літературное обозрение. 1997. №5. С. 3-51.
- 11 Жованик Л. Основні проблеми й конфлікти п'єси Мольєра «Міщанин-шляхтич». Тижневик «ЗЛ». 2004. № 45. С. 4-7.
- 12 Затонський Д. Пізнати світ. Метод. нотатки до I частини «Фауста» Гете. Вікно в світ. 1999. № 3. С. 47-50.
- 13 Калина Г. Цілувати копито («нелюдське» ідеальне суспільство в романі-антиутопії Свіфта «Мандри Гуллівера»). Гречанюк С. Пізнання і розчарування (діяльність Дж. Свіфта). Шалагінов Б. Кому відпиляти потилицю? (Життя і творчість Дж. Свіфта). Тижневик «ЗЛ». 1999. № 21. С. 1-3, 5, 7-8.
- 14 Катеринчук О. М. «Робінзон Крузо» як сюжетна модель світової робінзонади. Всесвітня література. 2004. № 10. С. 15-16.
- 15 Козлик І.В. Світова література доби середньовіччя та епохи Відродження. Івано-Франківськ, 2011. 344 с.
- 16 Куцевол О. М. Світ Шекспіра: Посібник для вчителя, 2003.
- 17 Кучинський Б. Іспанська література епохи Сервантеса. Наукові записки. Серія: філологічні науки. Випуск 96 (1). С. №39-46 (URL : <http://dspace.kspu.kr.ua/js>)
- 18 Лімборський І. В. Класицизм як художньо-естетична система: етапи становлення, художні форми, національні варіанти. Зар. літ. в навч.закл. 2004. № 2 С. 2-6.
- 19 Лімборський І. В. Просвітництво у дзеркалі постмодерного світу. Всесвітня література та культура. 2007. № 10. С. 2-4.
- 20 Лімборський І. В. Вольтер і Україна. Заруб. літ. в навч. закл. 1999. № 3. С. 48-50.
- 21 Логвин Г. Розбиті серця: Фердинанд і Луїза. Ф.Шіллер «Підступність і кохання», 9 кл. Зар. літ. в навч. закл. 1999. № 11. С. 43-47.
- 22 Мележик В. Бароко як культурна система. Тижневик «ЗЛ». 2004. № 43. С. 1-6.
- 23 Назарець В. «Яка все ж таки у мене дивна доля» (Творчий шлях Бомарше). Заруб. літ. в навч. закл. 1999. № 11. С. 51-54.
- 24 Наливайко Д. Бароко і драма Кальдерона «Життя – це сон». Тема. 2000. № 1. С. 5-17.
- 25 Наливайко Д. Сльози вітчизни. Всесвіт. № 4. 1980. С. 133-134.
- 26 Ніколенко О. Вивчення поеми Данте «Божественна комедія» в 9 класі. Всесвіт. літ. та культ. в навч. закл. 2001. №6. С.12-25.

- 27 Ніколенко О. М. Бароко, класицизм, просвітництво. Література XVII—XVIII століть: Посібник для вчителя. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. 224 с.
- 28 Стріха М. Данте Аліг'єрі Аліг'єрі та його «Божественна комедія». Зарубіжна література у навчальних закладах. 1996. №5,6. С.41.
- 29 Рогозинський В., Рогозинська В. Класицизм Мольєра: він знав Журдена і Тартюфа. Всесвітня література та культура. 2005. № 7. С. 23-24.
- 30 Савчук Р. П. Данте Аліг'єрі. Всесвітня література. 1996. №8. С.35-37
- 31 Сахновський-Панкєєв В. В. Лессінг і наука про драму. Всесвітня література та культура. 2004. № 7. С. 22-24.
- 32 Соколянський М. Через хребти століть: До 250-річчя з дня народж. Дж. Мільтона. Всесвіт. 1983. № 12. С. 127-128.
- 33 Стороженко Л. Театр Мольєра: традиції і новаторство. Всесвітня література та культура. 2002. № 12. С. 44-48.
- 34 Стріха М. Данте Аліг'єрі та його «Божественна комедія». Зарубіжна література у навчальних закладах. 1996. №5,6.-С.41.
- 35 Савчук Р. П. Данте Аліг'єрі. Всесвітня література. 1996. №8. С.35-37.
- 36 Традиції Мольєра в українській літературі. Тижневик «ЗЛ». 2001. № 43. С. 11.
- 37 Шалагінов Б. Б. Данте Аліг'єрі та його шедевр «Божественна комедія». Заруб. літ. в шк. України. 2006. №10. С.8-13.
- 38 Шалата О. «Робінзон Крузо» у світлі біблійної тематики. Слово і час. 1997. № 5. С. 53-55.
- 39 Шаповалова М. С. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження. Львів, 1982. 440 с. (URL: <http://www.ae-lib.org.ua/texts/shapovalova>)
- 40 Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя: Історико-естетичний нарис. Ківи, 2004. 360 с.
- 41 Шалагінов Б. Б. Твори Дж. Мільтона «Втрачений рай», «Повернений рай». Всесвітня література та культура. 2005. № 1. С. 12-14.
- 42 Шалагінов Б. Класики і романтики. Штудії з історії німецької літератури XVIII-XIX століть. Київ, 2013. 440 с
- 43 Шалагінов Б. Б. Література «просвітницького раціоналізму» у Франції. Всесвіт. літ. та культ. 2004. № 2. С. 40-46. Шухорова А. Сигал Н. П'єр Корнель. М.-Л., 1957. 123 с.
- 44 Шевченко Н.В. Зарубіжна література. Практичний довідник. Харків, 2010. 496 с.
- 45 Ялтанець Т. Л. Сатира англійського просвітника. Урок за романом Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера». Всесвітня література. 2003. № 11. С. 27-28.

Викладач доцента А.М.Мартинець